

Formering af kirsebærgrundstamme F 12/1.

Den vegetativt formerbare kirsebærgrundstamme F 12/1 finder større og større udbredelse, og i forbindelse hermed er der ved forsøgsstationen ved Hornum udført orienterende forsøg med det formål at finde frem til en velegnet formeringsmetode. Efter de foreliggende resultater finder man to metoder anvendelige:

1. Nedkrogning på friland.
2. Urteagtige stiklinger i drivhus.

Nedkrogning

Moderplanterne plantes med 2 m rækkeafstand og med 0,5 m mellem planterne i rækken. 2-4 kraftige etårige skud fra hver blok nedkroges tidligt forår i vandret stilling enten direkte oven på jorden eller bedre i en forud gravet 4-5 cm dyb rille. De skud, der vil skyde fra de nedkrogede, skal jordhyppes og i løbet af vækstsæsonen danne de færdige grundstammer. Jordhyppningen påbegyndes, så snart knopperne begynder at bryde, og hypningen vil nærmest forme sig som en indpakning af hvert enkelt skud, der bryder igennem, således at der opnås en god etiolering af skuddene. Hvis der hypnes for kraftigt i begyndelsen, vil mange skud blive begravet og ikke bryde igennem, medens for sildig hypning vil resultere i, at de hurtigt voksende skud bliver træagtige og dårligt etioleret, ligesom roddannelsen efter hypningen bliver stærkt forringet eller helt udebliver.

I den første tid vil det være nødvendigt at hyppes mindst én gang hver 8. dag, men senere, når skuddene er vokset til, kan hypningen foretages sjældnere, indtil der er hyppet færdigt. Ved fragravning og afklipping af de færdige planter om efteråret levnes 2-4 kraftige skud pr. blok til fortsat nedkrogning næste forår. Efter dette princip kan der produceres 20-40 planter pr. m række beroende på, hvor mange skud der nedlægges, hvor kraftige skuddene er, og hvor omhyggeligt hypningen foretages. De fleste skud vil efter denne metode blive så kraftige og have så god roddannelse, at de er færdige til udplantning, medens en lille del skal omskoles for at blive salgsfærdige.

En af de største vanskeligheder ved dette princip er fornyelsen af moderkvarteret. Selve moderplanten bliver hurtig lang og stiv i rodhalsen, hvilket vanskeliggør en god nedkrogning. Det er derfor

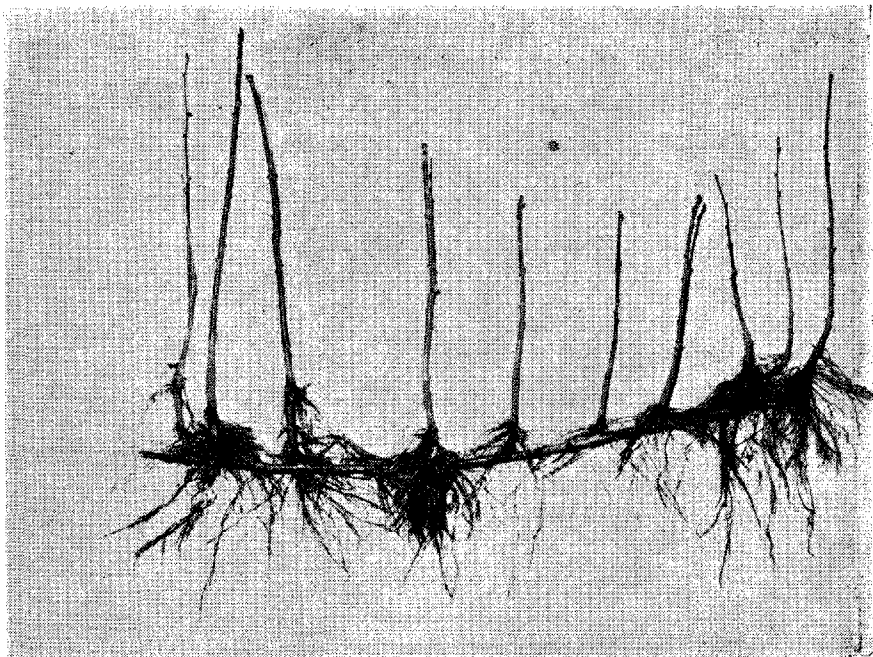

Fig. 1. Skud af F 12/1 efter nedkrogning og jordhypning.

meget vigtigt, at de skud, der bibeholdes til fortsat nedkrogning, har deres udspring fra moderplanten så tæt ved jorden som muligt. Fornyelse af moderplanterne ved nedskæring til ældre træ kan medføre, at planten går ud i stedet for at give nye skud. Den bedste fremgangsmåde ved fornyelse af moderkvartererne er at etablere nye kvarterer relativt hurtigt til afløsning af de ældre. Almindelig jordhypning, som det er kendt for æblegrundstammer, er ikke velegnet for F 12/1.

Urteagtige stiklinger

Et forsøg udført i 1959 viste, at F 12/1 kunne formeres med urteagtige stiklinger, når den rigtige teknik blev anvendt. Materialet blev skåret som urteagtige skud af nye planter i god vækst. Skudene deltes i ca. 12 cm lange stiklinger, der i det følgende benævnes top, stængelstykke I og stængelstykke II, regnet fra skudspidsen og nedefter. Da stængelstykke II gav et dårligt resultat, har de øvrige forsøg kun omfattet de to øverste stiklinger af hvert skud. Som stikkemedie anvendtes en blanding af surt, groft sand (pH 5.6) og fint spagnum i forholdet 1:2 efter volumen (blandingens pH 5.6). Det indledende forsøg viste, at denne blanding var betydelig bedre end rent sand eller rent spagnum.

Stikningen foregik i drivhus i kasser med trådvævsbund på formeringsbed med undervarme, så sand-spaghnumblandingen have en temperatur, der lå ca. 2°C over lufttemperaturen i drivhuset. Formeringsbedet var forsynet med et automatisk tågesystem. Lufttemperaturen i drivhuset søgtes holdt så nær som muligt ved 20°C, men i solskin gik temperaturen ofte højere op. Der blev stukket 350 stiklinger af hvert forsøgsled.

Ved det indledende forsøg viste det sig, at dypning af stiklingernes basis i roddannervæske var en forudsætning for et godt resultat. I forsøgene, som blev stukket midt i september 1959 og midt i juli 1960, benyttedes derfor en plan som anført i tabel 1. Forsøgene viste god overensstemmelse. Væskerne til forsøgsled 2 og 3 er lavet ved opløsning af henholdsvis 500 og 1000 mg indolyismørsyre (BDH, Horticultural Quality) i ren, koncentreret alkohol og derefter tilsætning af lige dele destilleret vand til i alt 1 liter, hvilket giver 50 pct. alkohol. Væskerne til forsøgsled 4, 5 og

Fig. 2. Urteagtige stiklinger af kirsebærgrundstamme F 12/1 med svag, middelkraftig og meget kraftig rod.

6 er lavet ved fortynding med destilleret vand af en opløsning indeholdende 1000 ppm (1 g pr. l) indolyismørsyre i 50 pct. alkohol.

Ved optællingen af stiklingerne efter 7-8 uger sorteredes de i stiklinger med svag rod, med middelkraftig rod og med meget kraftig rod (se fig. 1).

Af tabel 1 ses, at en kortvarig dypning i en temmelig stærk roddannervæske gav fuldt tilfredsstillende roddannelse, ligesom denne behandling var de øvrige prøvede behandlinger overlegen. Der var ingen væsentlig forskel på roddannelsen, enten man anvendte 500 ppm eller 1000 ppm, selv om der er en svag tendens til større roddannelsesprocent efter 500 ppm. En times dypning i en opløsning af 50 ppm indolyismørsyre giver noget bedre roddannelse end ubehandlet, men stigende behandlingstid viser tydelig skadevirkning. Det indledende forsøg viste, at længere tids dypning i rent vand havde tilsvarende skadevirkning. Denne behandlingsform skønnes i det hele taget mindre tilfredsstillende også rent arbejdsmæssigt. Et senere forsøg (tabel 2) tyder på, at man ved at gå ned til 250 ppm indolyismørsyre opnår nogenlunde samme resultat som ved at benytte 500 ppm eller 1000 ppm. Planterne fra stikningen sidst i juli 1959 blev i foråret 1960 udskolet i marken og har vist fuldt tilfredsstillende tilvækst.

Tabel 1. Rodslagsprocent efter 7 uger ved stikning af urteagtige skud af kirsebærgrundstamme F 12/1. Sammendrag af 2 forsøg.

Forsøgsled	% med svag rod	% med middelkraftig rod	% med meget kraftig rod	I alt med rod %
Topstiklinger				
1. Ubehandlet	17	4	2	23
2. 5 sek. i 500 ppm	20	24	36	80
3. 5 sek. i 1000 ppm	11	23	41	75
4. 1 time i 50 ppm	12	15	23	50
5. 2 timer i 50 ppm	13	12	15	40
6. 4 timer i 50 ppm	6	5	4	15
Stængelstykke I				
1. Ubehandlet	17	6	2	25
2. 5 sek. i 500 ppm	17	22	31	70
3. 5 sek. i 1000 ppm	17	21	27	65
4. 1 time i 50 ppm	11	11	11	33
5. 2 timer i 50 ppm	12	8	5	25
6. 4 timer i 50 ppm	7	1	3	11

Tabel 2. Rodslagsprocent efter 6 uger ved stikning af urteagtige skud af kirsebærgrundstamme F 12/1. Stukket 22/9 1960.

Forsøgsled	% med svag rod	% med middelkraftig rod	% med meget kraftig rod	I alt med rod %
Topstiklinger				
1. Ubehandlet	7	0	0	7
2. 5 sek. i 250 ppm	13	28	23	64
3. 5 sek. i 500 ppm	9	24	26	59
4. 5 sek. i 1000 ppm	17	25	23	65